

18 kwietnia 1997 r.

RPO/217514/96/97/I/AA

SĄD NAJWYŻSZY

Izba Administracyjna,
Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych

WNIOSEK

RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

o podjęcie uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych budzących wątpliwości w praktyce, których stosowanie wywołało rozbieżność w orzecznictwie.

Na podstawie art. 16 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (jt. Dz.U. z 1991 r. Nr 109, poz. 471) oraz art. 16 ust. 2, w związku z art. 13 pkt 3 ustawy z dnia 20 września 1984 r. o Sądzie Najwyższym (jt. Dz.U. z 1994 r. Nr 13, poz. 48 z późn.zm.)

w n o s z ę

o podjęcie przez Sąd Najwyższy uchwały mającej na celu wyjaśnienie przepisów prawnych budzących wątpliwości w praktyce, przez ustalenie czy lekarzowi pełniącemu dyżur zakładowy przysługuje, oprócz wynagrodzenia określonego w § 11 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 2 lipca 1992 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 55, poz. 273 z późn.zm.), także dodatek za wysługę lat, określony w § 5 ust. 1 powołanego rozporządzenia.

U Z A S A D N I E N I E

Konieczność udzielenia odpowiedzi na przytoczone pytanie wynikła na tle rozbieżnej praktyki sądowej.

Niektóre sądy uważają, iż lekarzowi pełniącemu dyżur zakładowy nie przysługuje, oprócz wynagrodzenia określonego w § 11 rozporządzenia Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 2

lipca 1992 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 55, poz. 273 z późn.zm.), dodatek za wysługę lat, określony w § 5 ust. 1 powołanego rozporządzenia.

W szczególności Sąd Rejonowy w Zgierzu, w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 12 grudnia 1995 r. - Sygn.akt IV P. 275/95 (Załącznik Nr 1), stwierdził, iż zgodnie z przepisem § 11 powołanego rozporządzenia, za każdą godzinę pełnienia dyżuru zakładowego przysługuje lekarzowi odrębne wynagrodzenie w wysokości stawki godzinowej wynagrodzenia zasadniczego, ustalanego indywidualnie do celów dyżurów zakładowych (od dnia 1 lipca 1995 r. - w wysokości stawki godzinowej nie niższej niż wynikająca z wynagrodzenia zasadniczego pracownika). Zdaniem tego Sądu, wynagrodzenie za dyżury zakładowe nie stanowi wynagrodzenia zasadniczego, uprawniającego lekarzy również do odrębnego dodatku za wysługę lat.

Stanowisko powyższe podzielił także Sąd Wojewódzki - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi, stwierdzając w uzasadnieniu orzeczenia z dnia 27 marca 1996 r. - Sygn.akt VII Pr 117/96 (Załącznik Nr 2), że wynagrodzenie lekarzy za dyżury zakładowe nie jest wynagrodzeniem zasadniczym w rozumieniu §§ 2 i 3 powołanego rozporządzenia. Zdaniem tego Sądu, jest to wynagrodzenie o zupełnie innym charakterze, zbliżonym do ekwiwalentnego za pracę wykonywaną podczas dyżurów zakładowych i zależy od wielu składników m.in. wynagrodzenia zasadniczego - stawki godzinowej, ilości dyżurów. Wspomniane wynagrodzenie zasadnicze stanowi tylko podstawę do obliczania wynagrodzenia za dyżury zakładowe. Natomiast, dodatek za wysługę lat wypłacany jest według wynagrodzenia zasadniczego, o którym mowa w §§ 2 i 3 rozporządzenia, a nie według wynagrodzenia odrębnego określonego w § 11.

Odmienne stanowisko w tej sprawie zajął natomiast Sąd Wojewódzki - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu w wyroku z dnia 27 czerwca 1996 r. - Sygn.akt VI Pr 153/96 (Załącznik Nr 3). W ocenie tego Sądu, analiza § 11 ust. 1 powołanego rozporządzenia, w powiązaniu z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 1974 r. w sprawie niektórych obowiązków i uprawnień pracowników zatrudnionych w zakładach służby zdrowia (Dz.U. Nr 51, poz. 326 z późn.zm.), prowadzi do wniosku, że pojęcie "odrębne wynagrodzenie" w odniesieniu do wynagrodzenia na czas pełnienia dyżuru zakładowego jest wynagrodzeniem zasadniczym.

W uzasadnieniu cytowanego orzeczenia Sąd, powołując się na uchwałę składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 kwietnia 1994r. - Sygn.akt I PZP 6/94, przyjął, że "skoro prawo do wynagrodzenia za godziny nadliczbowe z tytułu dyżurów zostało usankcjonowane, błędne byłoby uznanie niedopuszczalności naliczania dodatku stażowego od wynagrodzenia z tytułu dyżuru zakładowego".

Uzasadniając prawo lekarzy do wspomnianego dodatku Sąd Wojewódzki powołał się również na wykładnię historyczną uregulowań w zakresie wynagrodzeń lekarzy za dyżury zakładowe i stwierdził, że aktualny przepis (§ 11 ust. 1 powołanego rozporządzenia) nie zawiera określenia "wyłącznie", zatem pozwala na przywrócenie dalszych składników wynagrodzenia lekarzowi pełniącemu dyżur zakładowy.

Zważywszy wskazane rozbieżności w orzecznictwie, których nie usuwa jednostkowe postanowienie Sądu Najwyższego, wyjaśnienie zagadnienia prawnego przedstawionego Sądowi Najwyższemu staje się, zdaniem Rzecznika Praw Obywatelskich, niezbędne, w szczególności ze względu na ochronę konstytucyjnej zasady równości praw obywateli.

/-/ Prof. dr Adam Zieliński